

CVIČENÍ 13. - Mezinárodní obchod

Opakování: Jaký je rozdíl mezi valutami a devizami? Co je měnový kurz? Jaký je rozdíl mezi devalvací a revalvací? Co je znehodnocení měny? Co je parita kupní síly? Jaká je vazba mezi růstem cenové hladiny a znehodnocením měny? Jaké dopady na příliv kapitálu má růst úrokové míry? Jaký je vztah mezi devalvací a inflací? Co je sterilizace? Jaké jsou typy měnových kurzů? Co znamená had v tunelu? Co bylo základem zlatého standardu a Bretton - Woodského systému? Co je SDR? Jaké jsou výhody a nevýhody společné evropské měny?

Mezinárodní obchod

• směnné transakce uskutečňované přes hranice národních ekonomik
Uveďte konkrétní příklady, jak se ČR podílí na mezinárodním obchodu.

• **příčiny mez obchodu**

- přírodní a klimatické podmínky, odlišné preference spotřebitelů, existence absolutních výhod, konflikt mezi výrobou a spotřebou, klesající náklady výroby

Vysvětlete jednotlivé příčiny zahraničního obchodu.

• **offset** – vládní kontrakt v zahraničí doprovázen nákupem v domácí zemi

• **otevřenost ekonomiky** – EX/HDP nebo zahr obchod (EX+IM)/HDP

• **absolutní výhoda** - schopnost země A vyrábět komoditu efektivněji než země B

Uveďte příklady absolutní výhody

• **komparativní výhoda** - vzájemný ZO je výhodný i tehdy, pokud má jedna země abs. výh. ve všech komodit

	x	y	x*	y*
A	8	6	16	0
B	2	3	0	6
C	2	3	0	6
D	2	3	0	6
CELKEM	14	15	16	18

	produkt	spotřeba	export	celková spotřeba
A	16x	9	7	9x + 8,4y
B	6y	3,2	2,8	2,33 + 3,2y
C	6y	3,2	2,8	2,33 + 3,2y
D	6y	3,2	2,8	2,33 + 3,2y

Pro jako komoditu se země rozhodnou záleží na úrovni zaostávání x - 4:1, y - 2:1

Vysvětlete systém komparativních výhod? Kdo je jeho autorem?

• **dopady mezinárodního obchodu**

Jaký vliv má ZO na hranici výrob. možností? Jak se globalizace dotýká ČR? V čem je důležitá specializace?

Vnější vztahy

platební bilance

• **běžný účet**

a. **obchodní bilance** - +/- EX/IM zboží

b. **bilance služeb** - +/- příjmy/výdaje za služby

c. **běžné převody soukromé** (dědictví a dary, výživné, příspěvky zahraničním organizacím a institucím ze soukromých prostředků aj.) a **vládní** (penze, příspěvky mezinárodním organizacím ze státního rozpočtu, zahraniční pomoc aj.).

• **kapitálový účet** (transfery spojené s přesuny obyvatel + převody nefinančních nehmotných aktiv – patenty, autorská práva)

• **finanční účet** a. **přímé investice**

b. **portfoliové investice** (majetkové a dluhové cenné papíry)

c. **ostatní investice** (dlouhodobé – úvěry poskytnuté do a přijaté ze zahraničí + krátkodobé investice)

• **chyby a opomenutí**

• **změna devizových rezerv**

• nevyrovnaná platební bilance • tlak na změnu směnného kurzu

Proč aktivní PB vyvolává tlak na zhodnocení měny?

• **sklon k dovozu (me)** - podíl dovozu na důchodu

Proč sklon k dovozu snižuje úroveň výdajového multiplikátoru?

$$k = \frac{1}{1 - mc(1 - r) + me}$$

- **teorém lokomotivy** Uved'te příklady fungování teorému lokomotivy.
- **ř HDP a zahraniční obchod** Jaký je vztah ř HDP a exportu a importu?
- Jaké další faktory ovlivňují velikost EX a IM
- Jaký vztah EX a cenové hladiny – efekt importované inflace.

Nástroje vnější HP

- liberalizace X protekcionismus
- **výchovný protekcionismus**
- **nepřímé** (tržní) - opatření monetární a fiskální politiky
- **přímé** - adm. opatření jako kvóty, cla, vývozní subvence, neviditelné překážky

Uved'te konkrétní příklady nepřímých nástrojů. Definujte clo. Co jsou neviditelné překážky?

Jaké dopady na hospodářství má ochrana domácího trhu?

Ekonomická integrace

- **mikroekonomická integrace** - na úrovni firem
Uved'te příklady mikroekonomické spolupráce.
- **makroekonomická integraci** - mezi národními ekonomikami
O jaké makroekonomické integraci můžeme mluvit v souvislosti s ČR?
- GATT, WTO, EU, CEFTA, MERCOSUR, ASEAN, NAFTA, ESVO

Vysvětlete předchozí zkratky

Stupně ekonomické integrace

- **pásmo volného obchodu** - odstranění kvót a cel ve vzájemném obchodu
- **celní unie** - jednotná celní politika proti vnějšku
- **společný trh** - volný pohyb i pro VF = L a K
- **hospodářská unie** - sjednocování HP
- **úplná ekonomická integrace = měnová unie** - jednotná HP i měna
Které z uvedených stupňů integrace jsou v současnosti významné pro ČR a v jaké souvislosti?

Platební bilance ČR v roce 2000 po čtvrtletích v mil. Kč

	I. Q	II. Q	III. Q	IV. Q
A. Běžný účet	-12150.8	-15003.7	-20884.3	-43389.3
Obchodní bilance	-18023	-25380	-33422	-49958
vývoz	256584	282887	269147	311809
dovoz	274607	308267	302569	361767
Bilance služeb (doprava, cestovní ruch, ostatní)	8031.6	11486	12020.9	22323.4
Bilance výnosů	-5020.4	-4865.3	-2680	-16929.4
Běžné převody	2861	3755.6	3196.8	1174.7
B. Kapitálový účet	-54.3	-2.3	-72.8	-65.9
<i>Celkem A a B</i>	-12205.1	-15006	-20957.1	-43455.2
C. Finanční účet	35533.1	16031.7	7873.5	70193.9
Přímé investice	37158.1	44641.9	39454.1	51514
Portfoliové investice	-12601.6	-11784.5	-19859.8	-23927
Finanční deriváty	-1880.9	-583.6	1748.3	-1101.7
Ostatní investice	12857.5	-16242.1	-13469.1	43708.6
<i>Celkem A, B a C</i>	23328	1025.7	-13083.6	26738.7
D. Saldo chyb a opomenutí	-5364	8370.3	7714.3	-17136.6
<i>Celkem A, B, C a D</i>	17964	9396	-5369.3	9602.1
E. Změna devizových rezerv (-nárůst)	-17964	-9396	5369.3	-9602.1

Zdroj: ČNB – www.cnb.cz